

**Wymagania edukacyjne z etyki dla klas I – III**

**Program: „Etyka – sztuka życia”**

**Ocenę niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą.

**Ocenę dopuszczającą** otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności pozwalają na samodzielne lub przy pomocy nauczyciela wykonanie zadań o niewielkim stopniu trudności

- uważnie słucha wypowiedzi nauczyciela i innych uczniów,
- czyta teksty źródłowe;
- z pomocą nauczyciela odpowiada na proste pytania
- odczytuje teksty filozoficzne na poziomie dosłownym;
- próbuje zadać pytania dotyczące przeczytanego tekstu i odpowiedzieć na nie;
- dokonuje samooceny;
- próbuje wziąć udział w dyskusji;
- zna pojęcia: etyka, moralność, norma moralna, hierarchia wartości, cnota, zasada złotego środka, fatum, empatia, altruizm, teocentryzm, asceza, franciszkanin, honor, innowierca, fanatyzm inkwizycja, antropocentryzm, biocentryzm, transgenika, klonowanie;
- próbuje podać najważniejsze informacje z przeczytanego tekstu;
- próbuje podać przykłady wartości;
- próbuje dokonać wyboru wartości i stworzyć ich hierarchizację;
- próbuje odróżnić rzeczy ważne od nieważnych;
- próbuje zaprezentować własne stanowisko;
- odwołując się do własnego doświadczenia, podaje możliwe motywy postępowania postaci;
- próbuje sformułować zestaw zasad uniwersalnych człowieka;
- z pomocą nauczyciela wymienia kodeksy etyczne i prawne;
- z pomocą nauczyciela próbuje scharakteryzować różne wzorce osobowe (Mojżesz, Sokrates, Platon, Arystoteles, epikureizm, stoicyzm, Jezus z Nazaretu, Budda, Konfucjusz, św. Tomasz, św. Franciszek, Mahomet);
- rozumie pojęcie wolności;
- próbuje wymienić kodeksy etyczne średniowiecza: Biblia, Koran, Talmud;
- próbuje scharakteryzować wzór średniowiecznego rycerza i władcy;
- próbuje odpowiedzieć na pytanie: czym jest zło?

**Ocenę dostateczną** otrzymuje uczeń, który posiada wiadomości i umiejętności stosunkowo łatwe do opanowania, użyteczne w życiu codziennym i absolutnie niezbędne do kontynuowania nauki na wyższym szczeblu

- uważnie słucha wypowiedzi nauczyciela i innych uczniów oraz podejmuje próby aktywnego w niej uczestnictwa;
- posługuje się informacjami z wysłuchanego tekstu;
- odczytuje teksty na poziomie dosłownym, podejmuje próby odczytywania ich sensu przenośnego i symbolicznego;
- zna dokładnie treść omawianych tekstów;
- wyszukuje cytaty na zadany temat;
- bierze udział w dyskusji
- zna następujące pojęcia i ich definicje: etyka, moralność, norma moralna, hierarchia wartości, cnota, zasada złotego środka, fatum, empatia, altruizm, teocentryzm, asceza, franciszkanin, honor, innowierca, fanatyzm inkwizycja, antropocentryzm, biocentryzm, transgenika, klonowanie
- podaje najważniejsze informacje z przeczytanego tekstu;

## Przedmiotowy system oceniania z etyki w klasach I-III

- odpowiada na proste pytania nauczyciela
- podaje przykłady wartości;
- dokonuje wyboru wartości i tworzy ich hierarchizację;
- prezentuje własne stanowisko;
- odwołując się do własnego doświadczenia, podaje możliwe motywy postępowania postaci;
- formułuje krótki zestaw zasad uniwersalnych człowieka;
- wymienia kodeksy etyczne i prawne;
- scharakteryzuje krótko różne wzorce osobowe (Mojżesz, Sokrates, Platon, Arystoteles, epikureizm, stoicyzm, Jezus z Nazaretu, Budda, Konfucjusz, św. Tomasz, św. Franciszek, Mahomet)
- rozumie pojęcie wolności;
- wymienia kodeksy etyczne średniowiecza i mówi krótko na temat zawartych w nich zasad: Biblia, Koran, Talmud;
- scharakteryzuje krótko wzór średniowiecznego rycerza i władcy;

**Ocenę dobrą** otrzymuje uczeń, który opanował wiedzę i umiejętności przewidziane podstawą programową.

- jako aktywny uczestnik sytuacji komunikacyjnej uważnie słucha wypowiedzi nauczyciela i innych uczniów;
- odczytuje teksty na poziomie dosłownym, przenośnym i symbolicznym;
- samodzielnie interpretuje tekst filozoficzny;
- uzasadniając swoją wypowiedź, posługuje się wyszukаныmi cytatami
- porządkuje argumenty według ich ważności;
- aktywnie uczestniczy w dyskusji;
- posługuje się pojęciami: etyka, moralność, norma moralna, hierarchia wartości, cnota, zasada złotego środka, fatum, empatia, altruizm, teocentryzm, asceza, franciszkanin, honor, innowierca, fanatyzm inkwizycja, antropocentryzm, biocentryzm, transgenika, klonowanie;
- dyskutuje na temat przeczytanego tekstu;
- podaje przykłady wartości;
- tworzy własną hierarchizację wartości i uzasadnia ją;
- prezentuje własne stanowisko, które może być sprzeczne z poglądami jego przedmówców;
- charakteryzuje postawy omawianych filozofów i myślicieli;
- formułuje zestaw zasad uniwersalnych człowieka;
- wymienia kodeksy etyczne i prawne i krótko omawia ich zawartość;
- zna omawiane wzorce osobowe, odróżnia poglądy omawianych myślicieli (Mojżesz, Sokrates, Platon, Arystoteles, epikureizm, stoicyzm, Jezus z Nazaretu, Budda, Konfucjusz, św. Tomasz, św. Franciszek, Mahomet);
- rozumie pojęcie wolności i określa jej granice;
- zna kodeksy etyczne średniowiecza i zawarte w nich zasady: Biblia, Koran, Talmud;
- scharakteryzuje wzór średniowiecznego rycerza i władcy, podaje przykłady;
- odpowiada na pytania nauczyciela, uzasadniając swoje poglądy;

**Ocenę bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który opanował pełny zakres wiadomości i umiejętności przewidzianych programem nauczania

- jako aktywny uczestnik sytuacji komunikacyjnej uważnie słucha wypowiedzi nauczyciela i innych uczniów;
- odczytuje teksty na poziomie dosłownym, przenośnym i symbolicznym;
- samodzielnie interpretuje tekst filozoficzny;
- uzasadniając swoją wypowiedź, posługuje się wyszukаныmi cytatami;
- porządkuje argumenty według ich ważności;
- aktywnie uczestniczy w dyskusji;

## Przedmiotowy system oceniania z etyki w klasach I-III

- swobodnie posługuje się pojęciami: etyka, moralność, norma moralna, hierarchia wartości, cnota, zasada złotego środka, fatum, empatia, altruizm, teocentryzm, asceza, franciszkanin, honor, innowierca, fanatyzm inkwizycja, antropocentryzm, biocentryzm, transgenika, klonowanie;
- dyskutuje na temat przeczytanego tekstu, podaje własne interpretacje;
- podaje przykłady wartości ludzi różnych kultur;
- tworzy własną hierarchizację wartości i dokładnie ją uzasadnia;
- broni własnego stanowiska, które może być sprzeczne z poglądami jego przedmówców;
- dokładnie charakteryzuje postawy omawianych filozofów i myślicieli;
- formułuje obszerny zestaw zasad uniwersalnych człowieka;
- dokładnie omawia zawartość podanych kodeksów etycznych i prawnych;
- dokładnie przedstawia poglądy myślicieli (Mojżesz, Sokrates, Platon, Arystoteles, epikureizm, stoicyzm, Jezus z Nazaretu, Budda, Konfucjusz, św. Tomasz, św. Franciszek, Mahomet);
- rozumie pojęcie wolności i określa jej granice;
- przedstawia zasady zawarte w tekstach etycznych średniowiecza: Biblia, Koran, Talmud;
- dokładnie scharakteryzuje wzór średniowiecznego rycerza i władcy, podaje przykłady;
- wyczerpująco odpowiada na pytania nauczyciela, uzasadniając swoje poglądy

**Ocenę celującą** otrzymuje uczeń, który spełnia wszystkie wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- Wykracza poza treści programowe;
- Cechuje go krytycyzm, samodzielność myślenia świadcząca o dużej sprawności intelektualnej;
- Wykazuje się znajomością kontekstów kulturowych;
- Przygotowuje referaty wykraczające poza treści programowe;
- Jego wypowiedzi cechuje szczególna poprawność językowa;
- Odnosi sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych

### **Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów:**

- **odповідź ustna,**
- **aktywność** (system plusów)

Ocenie podlega wkład ucznia w przebieg lekcji w formie:

- wypowiedzi ustnych,
- pracy w grupach,
- pracy samodzielnej (pisemna) na lekcji i w domu,

- **praca domowa,**
- **praca na lekcji,**
- **kartkówka,**
- **sprawdzian (praca klasowa),**
- **prezentacje multimedialne ,**
- **test kompetencji,**
- **referat,**
- **praca długoterminowa (minimum 2 tygodnie na jej przygotowanie),**
- **udziału w olimpiadach, konkursach przedmiotowych.**

**Sprawdziany (prace klasowe), testy kompetencji, zapowiedziane kartkówki**

Sprawdziany (prace klasowe), testy kompetencji i zapowiedziane kartkówki są obowiązkowe. Jeżeli uczeń opuścił sprawdzian (pracę klasową), test kompetencji, zapowiedzianą kartkówkę to powinien ją napisać (sprawdzian zaliczyć) najpóźniej na dwa tygodnie od powrotu do szkoły.

Uczeń uchylający się od sprawdzianów (prac klasowych), testów kompetencji tzn. nieobecny bez usprawiedliwienia w dniu sprawdzianu, traci prawo do poprawiania oceny z tego sprawdzianu, testu kompetencji w dodatkowym terminie.

**Poprawa ocen bieżących.**

Każdą ocenę uczeń może poprawić. Poprawa jest dobrowolna, nie odbywa się w czasie zajęć edukacyjnych. Termin poprawy następuje maksymalnie w ciągu 2 tygodni od rozdania prac i tylko jeden raz, w terminie uzgodnionym z nauczycielem.

Przy poprawianiu prac klasowych (sprawdzianów) punktacja nie zmienia się. Oceny otrzymane na poprawie wpisywane są do dziennika.

**Nieprzygotowania do lekcji.**

Uczeń ma prawo dwukrotnie w półroczu zgłosić przed rozpoczęciem lekcji nieprzygotowanie bez ponoszenia konsekwencji. Nie dotyczy to sprawdzianów (prac klasowych), zapowiedzianych kartkówek i lekcji powtórzeniowych. Zgłoszenie nieprzygotowania nie upoważnia ucznia do braku pracy na bieżącej lekcji.

**Warunki i tryb uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej:**

Uczeń ma prawo do podwyższenia przewidywanej oceny rocznej o jeden stopień, jeśli w terminie tygodnia od podania oceny przewidywanej zgłosi do nauczyciela chęć poprawy tej oceny. Na sprawdzianie przygotowanym przez nauczyciela, uwzględniającym wymagania programowe na ocenę o jeden stopień wyższą od proponowanej, uczeń winien uzyskać minimum 80% prawidłowych odpowiedzi. Ocena z poprawy nie ma wagi.

**Nauczyciel:  
Katarzyna Wołosz**